

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GERIAMOJO VANDENS ĮSTATYMO NR. IX-433 1 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-853(2)

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. lapkričio 24 d. sprendimo Nr. SV-S-313 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-853(2) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. 2020 m. gruodžio 16 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonėms vartoti skirto vandens kokybės (nauja redakcija), kurioje atnaujinami vandens kokybės standartai, nustatomas rizika grindžiamas požiūris į vandens stebėseną, gerinama vartotojams teikiama informacija apie vandens kokybę, nustatomi medžiagoms, kurios liečiasi su geriamuoju vandeniu, taikomi būtini higienos reikalavimai. Direktyvos (ES) 2020/2184 tikslai – apsaugoti žmonių sveikatą nuo neigiamo poveikio, kylančio dėl bet kokio žmonėms vartoti skirto vandens užterštumo, užtikrinant, kad vanduo būtų sveikas ir švarus, pagerinti prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens.

Direktyvos (ES) 2020/2184 16 straipsnis reglamentuoja pagrindinius prieigos prie žmonėms vartoti skirto vandens aspektus. Minėto straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės narės privalo imtis būtinų priemonių, kad pagerintų ar išlaikytų prieigą prie žmonėms vartoti skirto vandens visiems gyventojams, visų pirma valstybių narių nustatytoms pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms, 2 dalyje numatomos tam tikros priemonės, kurių tikslas yra skatinti naudoti vandentiekio vandenį, tačiau lauko ir vidaus įrangą viešosiose erdvėse privaloma įrengti tik kai tai techniškai įmanoma ir atsižvelgiant į konkrečias vietos sąlygas, pavyzdžiui klimatą ar geografiją. Valstybės narės taip pat gali imtis žmonėms vartoti skirto vandentiekio vandens naudojimo skatinimo priemonių, pavyzdžiui, skatinti nemokamai arba už nedidelį mokestį siūlyti vandenį restoranų, valgyklų, kitų maisto ir gėrimų tiekimo įstaigų klientams, tačiau tai neprivaloma. Atkreiptinas dėmesys, kad viešojo maitinimo įstaiga vandentiekiu patiektą geriamąjį vandenį įsigyja iš geriamojo vandens tiekėjų už jį sumokėdama geriamojo vandens tiekėjui nustatytą kainą, geriamasis vanduo tampa viešosios maitinimo įstaigos nuosavybe, kurią ji turi teisę savo nuožiūra valdyti, naudoti ir juo disponuoti (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnis, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.37 straipsnis). Įvertinus tai, darytina išvada, kad Įstatymo projektu viešojo maitinimo įstaigoms siūloma pareiga kartu su maistu tiekti geriamąjį vandenį suvaržytų šių teisinių santykių subjektų santykius daugiau, nei to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti, būtų nesilaikoma proporcingumo ir efektyvumo principų, įtvirtintų Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 2 ir 5 punktuose. Pažymėtina, kad skatinti naudoti vandentiekio vandenį galima ir kitomis priemonėmis, ne tik teisės aktais. Pavyzdžiui, Aplinkos ministerijos organizuojama iniciatyva

„Vanduo iš čiaupo – Tau geriausias“ arba „Geriamasis vanduo iš čiaupo nemokamai!“. Pastarosios iniciatyvos metu viešojo maitinimo įstaigas (restoranus, kavines, barus) ir viešbučius raginta plėtoti svetingą ir aplinkai nekenksmingą verslą, visada pasiūlyti lankytojams geriamojo vandens iš čiaupo nemokamai.

2. Siekiant tinkamai perkelti Direktyvos (ES) 2020/2184 nuostatas į nacionalinę teisę, reikia kompleksiškai įvertinti teisės aktų nuostatas, todėl Aplinkos ministerija pagal kompetenciją rengia Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo Nr. X-764 pakeitimo įstatymo projektą, kuriame bus reglamentuojami prieigos ir kiti su paslaugų teikimu susiję klausimai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija pagal kompetenciją rengia Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 pakeitimo įstatymo projektą, kuriame bus reglamentuojami vandens saugos ir kokybės klausimai.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras